

Mens vi venter på filmen om Nirvanas Kurt Cobain kan man lægge øjne og ører til Backbeat, som fortæller historien om den femte Beatle Stuart Sutcliffe, der døde blot 21 år gammel i 1962.

- YEAH, YEAH, YEAH!

af Kim Foss

Handlingen udspilles omkring 1960, hvor begrebet Beatniks endnu ikke var kommet til England, og den mere rebelske og utilpassede ungdom henslæbte tiden på Art Schools og lyttede til traditionel jazz i fritiden. Sutcliffe var en passioneret maler, mens vennen John Lennon mest af alt brændte for sit Skifleband. Da Sutcliffe ved en elevudstilling fik solgt sit første maleri, overtalte Len-

non ham til at investere den ganske betragtelige sum i noget så ufornuftigt som en Hofner President basguitar. Efter at have set Gene Vincent og Eddie Cochran droppede John Lennon skiflemusikken, skiftede til rock'n'roll og indlemmede Stuart i bandet, der tog navnet The Silver Beatles.

Beatles i Hamborg

Backbeat starter med smukke sort/hvide arkivoptagelser fra havnen i Liverpool, hvorefter der blændes op for John Lennon og Stuart Sutcliffe på varietébesøg – i farver. Herefter sættes kursen hurtigt mod Hamborg og det berygtede Reeperbahn-kvarter, hvor orkestret hyres til at optræde i stripklubben Kaiserkeller. Først her oplever vi bandet på en

Herover: John Lennon (tv) og Stuart Sutcliffe alias Ian Hart og Stephen Dorff i en afskedssituation.

Fra prolet til skønånd

Her kommer vores allesammens

Laura Palmer (Sheryl Lee) ind i billedet, og spiller rollen som den tyske femme fatale og fotograf Astrid Kirchheer, der ikke alene tog nogle af de mest markante billeder af orkestret, men også blev kæreste med Stuart Sutcliffe (spillet af Stephen Dorff). Dette forhold kom naturligvis til at belaste Sutcliffe og Lennons venskab, og Lennon blev ikke alene svært jaloux på den avancerede kunstnerinde, men også

scene, og for en gangs skyld har man i lydmixet fulgt de forslidte slogans fra tusinder af pladecovers – og spiller på højeste volumen.

Instruktøren (og debutanten) Iain Softley benytter sig ikke af gamle Beatlesoptagelser, men har istedet lagt musikken i hænderne på et til lejligheden håndplukket orkester bestående af nuværende og tidligere medlemmer af banebrydende rock-orkestre som R.E.M., Sonic Youth og Nirvana. Uden at være illoyal overfor forlægget er de gamle klassiske rocksange (alle pre-Lennon/McCartney) blevet tilført en energi og nerve, der gør alle beskyldninger om nostalgirytteri til skamme. Iain Softley har høstet sine filmiske erfaringer med musikvideoer, og formår med stor snilde at få det swingende soundtrack op på det hvide lærred. Man skal kigge grundigt efter for at se, at skuespillerne ikke også spiller live. De unge Beatles spilles af skuespillere, der må være udvalgt efter *look a like* kriteriet, ihvertfald forekommer John Lennons (spillet af Ian Hart) introduktion af orkestret i første nummer temmelig overflødig. Måske har man villet kompensere for det resterende orkestermedlemmers noget nødtørftige tilstedeværelse i resten af filmen, for allerede her kridtes banen op for det tre-kantsdrama, der tilsyneladende er filmens egentlige historie.

på sin kønne ven, der løb af med hende. Astrid Kirchheer og hendes daværende kæreste Klaus Voormann (der senere layout'ede coveret til Revolver, og endnu senere spillede bas i Plastic Ono Band) trakterer allerede første aften med blå drinks i en dekadent bøssebar, og det skorter ikke på eksempler på hvor avantgardistiske og hippe de var. Lennon er den vrede unge mand, og disker pligtskyldigt op med en tirade mod det selvhøjtidelige miljø, og ter sig som den arbejderdreng han er, mens Sutcliffe lader sig imponere af de hamburgske jetsettere og bohemer, og drages af den vel postuleret mystiske Astrid. Som den eksistentielist hun er, påstår hun ikke at kunne elske en person, der ikke elsker Edith Piaf. I biografen kan hun Jean Coctaus filmdigt *Les enfants terribles* udenad, og på natbordet ligger en slidt kopi af En sæson i helvede.

Klichéerne trænger sig på, og naturligvis må al den frankofile venstrebreddsromantik hænge John Lennon ud af halsen. Et af filmens komiske højdepunkter er hans kyniske og usaglige beskrivelse af Rimbaud som en sodomist 'who'd fuck anything thast cast a shadow'. For at trække fronterne yderligere op figurerer Lennons kommende første kone i periferien, og denne Cynthia er naturligvis sød og usexet, og drømmer kun om at få hus, have og børn med

sin working class hero af en mand. Spændt ud imellem disse poler hænger stakkels Stuart Sutcliffe og funderer over, om det nu er musikken eller kunsten, der er hans kald.

Sex, drugs & rock'n'roll

I bandet må John Lennon forsvare hans middelmådige teknik overfor en evigt kværunderende og perfektionistisk Paul McCartney, der ikke har fattet, at rock'n'roll drejer sig mindst lige så meget om attituder som færdigheder, og Sutcliffes scenefremtoning foregriber i høj grad senere tiders solbrilleklædte og coole rockmusikere. Ved afrejsen til Hamborg advarer Sutcliffes malerlærer ham mod at øde sit talent bort på ligegyldig popmusik, og det bliver da også, med Astrid som katalysator, maleriet han helliger sig. Men inden da skal vi lige igennem livet i overhalingsbanen eksemplificeret ved lidt back stagelir og en håndfuld amfetamin. Når det nu antydes, at det heftige liv i virkeligheden tog livet af Sutcliffe, der døde af en hjerneblødning, ville en mindre pæn og velfrikeret tone have klædt filmen.

Lennon er faktisk ene om at udstråle den desperation og nødvendighed man fornemmer gennem musikken, og er egentlig filmens eneste rigtig troværdige figur. Det virker som Iain Softley har sat sig imellem to eller flere stole. Den til tider meget fine beskrivelse af venskabet mellem Lennon og Sutcliffe giver mindelser om rockmyte-film som *Sid and Nancy* (Alex Cox, 86), mens hele romancen med Astrid ikke alene synes påklistret, men også er fortalt i et unødvendigt klichéfyldt sprog. Det er svært at se hvilken historie *Backbeat* prioriterer højest (Sutcliffes, Astrids eller Beatles'), så det er unægtelig et diffust publikum filmen henvender sig til. Omvendt er det imponerende hvor mange faldgruber filmen ikke er faldet i, og *Backbeat* er faktisk en både velspillet og fængende film, der kunne havde været tjent med en mere fordringsfuld og nuanceret instruktion.

Backbeat (...), UK 1993. I: Iain Softley. F: Ian Wilson. Kl: Martin Walsh. Medv.: Sheryl Lee, Stephen Dorff, Ian Hart, Gary Bakewell, Chris O'Neill, Scot Williams, Kai Weisinger, Jennifer Ehle. Udl. Waner & Metronome Film. Længde: 100 min. Prem: 10.6.94.